

GEOGRAFISKA NOTISER

*MEDLEMSBLAD
FÖR GEOGRAFILÄRARNAS
RIKSFÖRENING*

N:r 2 1946
M A J
ÅRGÅNG IV

I N N E H Å L L :

Filip Hjulström: Ett tack till vår avgångne ordförande.

Sven Grundström: Några uppgifter om det aktuella livsmedelsläget.

Allan Weinhagen: Provårsbetygen i geografi 1911—1945.

Ivar Åstrand: Geografiens ställning inom inbyggda linjer och praktiska mellanskolor.

C. E. N.: Enquête om läroböckerna.

Meddelanden.

Medlemsförteckning över geografilärarnas riksförening.

Kurs i Sveriges industri.

K A R T A N

är geografens främsta hjälpmedel. Detta gäller alla hans verksamhetsområden. För fältarbeten behövas arbetskartor, och vid publicering av vetenskapliga undersökningar är ett gott kartmaterial ovärderligt. Ni bör rådgöra med våra erfarna fackmän redan vid planeringen av ett arbete

GENERALSTABENS
LITOGRAFISKA ANSTALT

Postfack, Stockholm 1

GEOGRAFISKA NOTISER

MEMLEMSBLAD FÖR GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

Redaktion: C. E. NORDENSKJÖLD (Redaktör och ansvarig utgivare), H. NELSON,
K. E. BERGSTEN, N. BJÖRSJÖ, GERD ENEQUIST, S. SWEDBERG, THEKLA THUNBERG,
J. WESTIN.

Redaktionens adress: Norra Realläroverket, Roslagsgat. 1, STOCKHOLM.

Årgång IV.

Maj 1946.

N:r 2.

ETT TACK TILL VÅR AVGÅNGNE ORDFÖRANDE

I samband med 1945 års riksmöte avgick professor Helge Nelson på grund av bristande tid från befattningen som ordförande i Geografilärarnas Riksförening. En notis i föregående häfte av Geografiska Notiser tillkännagav, att han av samma skäl därmed lämnade redaktörskapet för vår tidskrift. Det är en rik och gagnande verksamhet till geografiundervisningens och geografiens främjande, som därmed avslutas, och Riksföreningen vill här vid hans tillbakaträdande bringa honom ett varmt tack.

Det har framhållits, att drivfjädern till professor Nelsons oförtrutna arbete varit hans idealism, hans tro på vårt ämnes stora betydelse som ett medel i uppfostrans tjänst. Han är — såsom dåvarande ecklesiastikminister Andrén träffande uttryckte saken i ett anförande vid banketten under sista riksmötet — idealist i fråga om målet, realist i fråga om medlen. Det kan tilläggas, att denna gynnsamma kombination av egenskaper nog var en välbehörlig utrustning för en person, som ville hävda geografiens plats i skolan, så eftersatt som ämnet var ännu för 20—25 år sedan.

Redan när professor Nelson år 1933 grundade Geografilärarnas Riksförening, hade han bakom sig ett omfattande arbete till geografiundervisningens höjande. Det hade fortgått outtröttligt under många år längs skilda vägar. Han hade från de geografiska sällskapens och föreningarnas sida fått till stånd den ena resolutionen efter den andra i skolfrågor, han hade gjort uppvaktning på uppvaktning hos myndigheter. Han hade ideligen framlagt sina synpunkter, outtröttligt kommit med nya. Delvis har det varit efter nutida betraktelsesätt så självklara saker som att de lärare, som undervisa i ämnet geografi, skola ha kompetens härför på samma sätt som lärare i andra ämnen; detta är en numera tämligen allmänt företrädd ståndpunkt — men den var det icke för 25 år sedan. Professor Nelson lyckades så småningom vinna gehör för sina krav. Han hade i början arbetat skäligen ensam, och det måste erkännas, att han även från pedagogiskt håll mest möttes av likgiltighet. Det är till stor del professor Nelsons rent personliga insats att en ändring inträtt, och att kravet på organisation till arbete för geografiundervisningens höjande och ämnets stärkande i övrigt inom skolväsendet har realiserats. Under föreningens första 12 år stod han som dess ledande kraft. Den tid han ägnat densamma är mycket betydande, dessutom har han som censor under 15 år ägnat geografiundervisningen en personlig övervakning. I sin verksamhet för en förnyelse av ämnet i skolan är han också som läroboksförfattare välkänd för Geografiska Notisers läsare.

När nu professor Nelson önskat draga sig tillbaka för att mera ostörd kunna arbeta med väntande vetenskapliga uppgifter, önskar Geografilärarnas Riksförening tacka honom för hans stora gärning till gagn för geografin i skolan.

Tegnér yttrade vid ett tillfälle, att framtiden är såsom lundar sedda på avstånd: »vem vet vad som bor under deras grenar?» Vi veta inte, om där finnas några framgångens mogna frukter att hämta, eller om det i stället är några de besvikna förhoppningarnas sura kart. Men en

sak är ganska klar: finnas där några frukter att hämta för vårt ämnes ställning i skolan, så beror detta till en stor del på professor Nelsons insatser. Om inte så återstår för Föreningens aktiva medlemmar att följa hans exempel och försöka på nytt efter samma eller nya vägar fram mot fruktbringande resultat.

FILIP HJULSTRÖM.

NÅGRA UPPGIFTER OM DET AKTUELLA LIVSMEDELSLÄGET

Nedanstående uppgifter äro hämtade från »Foreign Crops and Markets», utgiven av jordbruksdepartementet i USA (F.C.M.) samt ur »Landbruksraadets Meddelelser», den danska jordbrukskooperationens veckotidskrift (L.M.).

Lagersituationen i de större spannmålsproducerande transoceaniska länderna 1.1.1946 var ansträngd, dock ej i U.S.A.

Lager, 1.000 ton (enl. F.C.M.)

	Vete	Råg, korn	Majs	Summa
1. Förenta staterna				
1944	22.000	17.000	51.000	90.000
1945	23.000	17.000	55.000	95.000
1946	19.000	20.000	50.000	89.000
2. Kanada				
1944	19.000	10.000	—	29.000
1945	16.000	10.000	—	26.000
1946	9.000	7.000	—	16.000
3. Argentina				
1944	12.000	2.000	1.000	15.000
1945	9.000	2.000	4.000	15.000
1946	6.000	3.000	1.000	10.000
4. Australien				
1944	7.000	—	—	7.000
1945	3.000	—	—	3.000
1946	4.000	—	—	4.000
Summa 1—4				
1944	60.000	29.000	52.000	141.000
1945	51.000	29.000	59.000	139.000
1946	38.000	30.000	51.000	119.000

Enligt The World Food Shortage (Engelsk rapport) redovisades följande siffror för USA,¹ Canada, Argentina och Australien tillsammans:

Brödsäd, 1.000 ton

	1934—39	1943—44	1944—45	1945—46 (prelim.)
Skörd	48.800	85.300	76.400	68.500
Inhemsk förbrukning	25.300	43.600	38.700	23.700

Rågproduktion, 1.000 ton. (F.C.M.)

	1935—39	1943	1944	1945
<i>Europa</i> (uppskattn. fr.o.m. 1943)	23.000	21.000	19.000	15.000
Härav: Tyskland	8.000	—	—	—
Polen	7.000	—	—	—
Tjecko-Slovakiet	1.600	—	—	—
Frankrike	800	400	400	350
Ungern	700	—	600	300
Litauen	600	—	—	—
Österrike	500	—	—	—
Holland	500	600	500	300
Spanien	500	400	500	400
Rumänien	400	400	300	—
Lettland	400	—	—	—
Sverige	380	410	360	280
<i>Nord-Amerika</i>				
Förenta Staterna	1.100	800	600	700
Kanada	200	200	200	200
<i>Argentina</i>	300	600	200	300
Hela världen (uppskattn. fr.o.m. 1943)	44.000	41.000	39.000	36.000

Som synes räknas med en betydande produktionsnedgång framför allt i Europa. Vad *totalsumman* beträffar, äro uppskattningarna för Sovjetunionen inräknade. Ett subtraktionsförfarande ger för Sovjet följande uppskattningar:

Sovjet: Rågproduktion, 1.000 ton

1935—39	1943	1944	1945
19.100	17.800	19.200	19.600

¹ Jämfört med 1935—39 beräknas livsmedelsproduktionen i USA totalt ha ökat med c:a 25 % t.o.m. år 1945, och detta trots att omläggningen till *ökad animalieproduktion* medfört ökad förbrukning av vegetabilier till fodermedel. (Docent Svärström i Lantmannen 1946: 16.)

Man synes alltså räkna med att Sovjet-Unionens rågproduktion redan 1944 nådde upp till förkrigsnivån samt under 1945 ytterligare ökades något.

Canada. (L.M.)

Den direkta försäljningen av spannmål spelar en avgörande roll. Under krigsåren har en betydande övergång till animalisk produktion ägt rum, vilket under efterkrigsåren minskar Canadas möjligheter att ställa spannmål till andra länders förfogande.

Den odlade arealen har ökats från 23,5 miljoner ha år 1938 till 25,5 miljoner ha år 1944. Ökningen har varit störst i prärieprövinserna, och av densamma kommer icke mindre än 1,4 milj. ha på Saskatchewan.

Åkerjordens användning, milj. ha

	1935—39	1941	1943	1945
Vete	10,5	8,9	6,9	8,9

Australien: Skörd 1.000 ton. (F.C.M.)

	1933—43	1945	1946
Vete	4.400	1.420	3.670

Veteexport 1936—38 2.173.

Exportmöjlighet 1946 1.600.

Kina: Risproduktion, 1.000 ton. Oskalad ris. (F.C.M.)

	1935—39	1940—44
	53.000	34.000

Argentina: Skörd 1.000 ton per år. (F.C.M.)

	1938—43	1944	1945
Vete	7.000	6.800	4.100
Havre	600	900	1.100
Korn	500	700	600
Råg	300	600	200

Argentina: Husdjur. (L.M. 1946: 3.)

	1937	1945	Förändring
	milj. st.	milj. st.	i %
Nötkreatur	33,21	34,01	+2,4
Svin	3,97	8,01	+102,9
Får	43,88	56,18	+28,9
Hästar	8,32	7,47	-10,2

Argentina: Kött och fläsk 1.000 ton. (F.C.M.)

	1934—38	1941	1944
Produktion	2.020	2.330	2.380
Export	660	870	1.100
Konsumtion, kg pr inv.	110	110	92

Anm.: 1939 uppgick köttvarukonsumtionen i Sverige till ca 40 kg per person.

Beträffande Sveriges hjälp till andra länder kan nämnas följande siffror för år 1945 (»Från departement och nämnder»).

	Vete och råg, ton	Socker, ton
Import	43.000	2.600
Export	137.000	15.100

Konsumtionen i Sverige i 1.000 ton

	1920—29	1930—39
Brödsäd	800	700
Kött o. fläsk	250	290
Matfett	90	120
Ost, ägg	—	+50 %

SVEN GRUNDSTRÖM.

PROVÅRSBETYGEN I GEOGRAFI 1911—1945

Läroverkslärare emellan hör man ofta diskuteras provårsbetygen vid de olika provårsanstalterna. Man gör gällande, att vissa läroverk ger högre betyg än andra. Det kan därför vara av intresse att närmare studera dessa under olika tider.

Som grund för de uppgjorda tabellerna ligger från de olika provårsanstalterna vid varje termins slut till skolöverstyrelsen insända protokoll över utdelade vitsord över lärarkandidaternas prestationer.

Betygen har sammanförts i femårsperioder. Antalet lärarkandidater i geografi vid varje provårsanstalt varierar givetvis år från år (se tab. 1), men sammanföres materialet i femårsperioder elimineras i stort sett dessa variationer och medelbetygen för hela perioden 1911—1945 vilår på ett omfattande material. Det är dock tydligt, att under vissa femårsperioder antalet lärarkandidater och serier i geografi är för litet för att säkra slutsatser skall kunna dras. Genom att i tab. 1 undersöka, hur många lärarkandidater i geografi en viss provårsanstalt haft en bestämd femårsperiod, kan man bilda sig en uppfattning om tillförlitligheten av motsvarande medelbetyg (tab. 2). Har ett läroverk ej varit provårsanstalt under en hel femårsperiod, så har de erhållna medelbetygen satts inom parentes.

En översikt av *fallenhetsbetygen* för de 708 lärarkandidaterna i geografi 1911—1945 visar, att 85 A och 18 B har utdelats. A i fallenhet har i medeltal givits till 12 på 100, medan 2 på 100 har erhållit B. AB

Tab. 1. *Antal lärarkandidater vid de olika provårsanstalterna 1911—1945*

	Norra latin	Södra latin	Norra real	Uppsala	Lund	Vasa	Hvit.	Sem. St.	Sem. Gbg.	Norra flick	Bromma	Malmö	Umeå
1911—15 ...	22	21	17	22	22	25	(8)	(1)	—	—	—	—	—
1916—20 ...	15	22	8	14	8	23	19	10	10	—	—	—	—
1921—25 ...	18	13	17	12	18	17	(6)	5	7	—	—	—	—
1926—30 ...	15	14	10	10	3	9	—	11	10	—	—	—	—
1931—35 ...	3	7	10	11	5	7	—	10	17	—	—	—	—
1936—40 ...	8	4	7	8	10	8	(4)	8	14	4	—	—	—
1941—45 ...	12	7	6	8	5	9	7	9	12	10	7	(5)	(4)
1911—45 ...	93	88	75	85	71	98	44	54	70	14	7	5	4

Lärarkandidater vid samtliga provårsanstalter 1911—1945 summa 708 st.

Parentes markerar, att läroverket ej varit provårsanstalt hela femårsperioden.

har hela tiden varit standardbetyget. 1911—15 uppvisar 27 A och 6 B på 138 lärarkandidater och 1941—45 9 A och 0 B på 101 lärarkandidater. 20 av 100 fick 1911—15 A och 4 av 100 fick B. Motsvarande jämförelsetal var 1941—45 9 A och 0 B. Medan B i fallenhet alltså praktiskt taget icke längre utdelas — sista gången var ett fall vid Norra real under perioden 1931—35 — så har även A blivit mera sällsynt än förr.

Betygen i *undervisningsskicklighet* (=sammanfattningsbetyget) är beroende ej enbart av lärarkandidaternas geografiserier utan av hans samtliga serier i provåret. De har här likväl medtagits. Det kan vara av intresse att se, huruvida medelbetygen på serierna i geografi ligger över eller under medelbetygen i undervisningsskicklighet. Det visar sig, att seriebetyg och sammanfattningsbetyg överensstämmer ganska väl under hela 35-årsperioden. Under de sista 5 åren ligger seriebetygen över sammanfattningsbetygen vid 6 av 11 provårsanstalter (Malmö och Umeå har ej medtagits här, då de endast utbildat lärarkandidater i 3 år). Detta förhållande är kraftigast markerat vid Södra latin, där medelbetyget på geografiserierna är 2,36 och medelbetyget i undervisningsskicklighet 2,21. — De vanligaste betygen i undervisningsskicklighet är AB och a. Vid samtliga provårsanstalter har sålunda sedan 1911 utdelats endast 15 A åt de 708 lärarkandidaterna, i medeltal till 2 på 100. Av dessa 15 A faller endast 1 på perioden 1941—45 (utdelat i Malmö), vilket gör 1 A på 100 under denna tid. Medan B i undervisningsskicklighet är nästan obefintligt (2 st. utdelade vid Norra real och

Tab. 2. Översikt över betyg, utdelade till lärar-

	Norra latin			Södra latin			Norra real			Uppsala			Lund		
	Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa
1911—15.....	2,17	2,18	2,05	2,10	2,10	2,00	1,87	1,88	2,00	2,16	2,39	2,14	2,33	2,30	2,45
1916—20.....	2,17	2,23	2,07	2,14	2,09	2,05	2,08	2,13	2,00	2,21	2,23	2,07	2,18	2,00	1,75
1921—25.....	2,21	2,28	2,17	2,17	2,19	2,15	2,04	2,09	2,24	2,11	2,21	2,00	2,02	1,89	1,89
1926—30.....	2,20	2,23	2,20	2,17	2,14	2,21	2,10	2,15	2,00	2,07	2,15	2,20	2,06	2,00	2,00
1931—35.....	2,17	2,13	2,33	2,39	2,14	2,29	2,28	2,25	2,10	2,27	2,23	2,09	2,37	2,30	2,20
1936—40.....	2,38	2,38	2,13	2,57	2,50	2,50	2,29	2,28	2,00	2,36	2,38	2,00	2,28	2,30	2,10
1941—45.....	2,23	2,13	2,17	2,36	2,21	2,00	2,23	2,25	2,00	2,44	2,50	2,25	2,35	2,30	2,00
1911—45.....	2,17	2,23	2,13	2,18	2,15	2,11	2,09	2,11	2,07	2,25	2,23	2,06	2,22	2,15	2,11

Parentes markerar, att läroverket ej varit provårsläroverk hela femårsperioden.
Se=medelbetyg på serier i geografi.

i Lund), är Ba vida vanligare, 54 st. eller 8 på 100. Att antalet emellertid är i avtagande synes av den sista perioden, som endast kan uppvisa 4 sådana — 4 på 100. Dessa 4 har utdelats vid Norra latin (2 st.), Bromma och i Umeå. Medelbetyget i undervisningsskicklighet för hela perioden blir 2,18. För sista femårsperioden ligger det dock högre, 2,21. Uppsala 2,50, Norra fl. 2,40, Lund 2,30, Hvit. 2,29, Sem. St. 2,28 och Norra real 2,25 ligger alla över medeltalet. Malmö har på 3 år och 5 lärarkandidater nått 2,50.

Under 35-årsperioden har avgivits 1.907 *seriebetyg* i geografi. Av dem var 62 A, 760 a, 901 AB, 176 Ba och 8 B. AB förekommer här vanligare än a och Ba är mycket vanligare än A. Medelbetyget på samtliga serier var 2,18 (detsamma som medelbetyget i undervisningsskicklighet). Från 1911—15 till 1941—45 har medelbetyget höjts från 2,17 till 2,28. 1911—15 utdelades på 364 serier 14 A, 149 a, 147 AB, 52 Ba och 2 B, medan motsvarande siffror 1941—45 på 290 serier var 13 A, 150 a, 116 AB och 11 Ba. Lärarkandidaterna kommer nu till provårsanstalterna med bättre utbildning än förr. Det är då förklarligt, att betyget a nu markant överväger över AB och att det utdelas fler A än Ba. — De lägsta medelbetygen på serierna under hela perioden visar Sem. St. 2,06 och Norra real 2,09, de högsta Uppsala 2,25, Sem. Gbg 2,24 och Lund 2,22 (Norra flicks 2,35 bygger på för ringa material för att här vara jämförbart). Under den sista perioden ligger Uppsala 2,44, Hvit. och Norra fl. 2,38, Södra latin 2,36 och Lund 2,35 högst, medan Bromma 2,12 och Sem. Gbg 2,21 ligger lägst. Tar man med de nya provårsläroverken, visar det sig, att Malmö startat högt, 2,37 och Umeå lågt, 2,14.

kandidater i geografi (708 st.) 1911—1945

Vasa			Hvit.			Sem. St.			Sem. Gbg			Norra flick			Bromma		
Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa	Se	U	Fa
2,15	2,18	2,12	(2,29	2,19	2,25)	(2,00	2,00	2,00)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,18	2,11	2,09	2,03	2,27	2,16	2,10	2,25	2,10	2,26	2,30	2,20	—	—	—	—	—	—
2,19	2,21	2,18	(2,04	1,92	1,83)	2,04	2,20	2,20	2,13	2,14	2,00	—	—	—	—	—	—
2,06	2,11	2,11	—	—	—	1,99	2,23	2,09	2,28	2,25	2,10	—	—	—	—	—	—
2,15	2,14	2,00	—	—	—	1,93	2,05	2,00	2,20	2,18	2,00	—	—	—	—	—	—
2,04	2,06	2,00	(2,33	2,25	2,00)	2,15	2,19	2,13	2,31	2,36	2,00	2,29	2,25	2,00	—	—	—
2,26	2,17	2,11	2,38	2,29	2,00	2,24	2,28	2,22	2,21	2,21	2,00	2,38	2,40	2,00	2,12	2,00	2,14
2,16	2,15	2,10	2,17	2,16	2,09	2,06	2,19	2,11	2,24	2,24	2,04	2,35	2,36	2,00	2,12	2,00	2,14

U = medelbetyg i undervisningsskicklighet.

Fa = medelbetyg i fallenhet.

	Malmö			Umeå		
	Se	U	Fa	Se	U	Fa
1943—45 ...	2,37	2,50	2,20	2,14	2,00	2,00

Här har endast pekats på en del viktigare fakta, som ett bearbetande av materialet medger. Mycket av intresse kan utläsas av till denna uppsats fogade tabeller.

ALLAN WEINHAGEN.

GEOGRAFIENS STÄLLNING INOM INBYGGDA LINJER OCH PRAKTISKA MELLANSKOLOR

behandlas av 1940 års skolutredning i dess betänkande IV. Skolplikt-tidens skolformer. 4. Realskolan. Praktiska linjer. De praktiska mellanskolorna föreslås kallade tekniska realskolor (handelstekniska, maskintekniska, kemisk-tekniska, huslig undervisning och jordbruksundervisning). Inbyggda linjer kunna anordnas av samma typer.

Realskolor med jordbruksundervisning få enligt förslaget lika många timmar geografi som teoretiska realskolor. Mål och kursplaner äro identiska, men det framhålles, att vid behandlingen av de olika ländernas näringsliv särskild vikt skall läggas vid jordbruk, skogsbruk och trädgårdsskötsel. Om möjligt böra Amerikas förenta staters jord-

bruksförhållanden upptagas till behandling i klass 4. Vid övergång till allmänt gymnasium efter realexamen kräves ingen prövning i geografi.

Handelslinjen får geografin reducerad med i regel sammanlagt 1 timme och erhåller 2 timmar varje år i klasserna 1—3. I klass 4 ersättes geografin med det självständiga ämnet varukännedom (2 t.); förut ingick denna kurs vanligen i geografin (ekonomisk geografi med varukännedom), vartill brukades anslås 2 t. under ett år.

Målet är detsamma som i teoretisk realskola. Kursfördelningen i kl. 1 och 2 är samma som i 1⁴ och 2⁴ av teoretisk realskola. Klass 3 omfattar »Asien utom Sovjetunionens asiatiska del, Australien och Oceanerna. Sveriges geografi: Översikt av vårt lands topografi, dess natur och kulturgeografiska områden med särskild hänsyn till näringsliv, naturtillgångar, befolkningsförhållanden.» Ur den teoretiska realskolans kurs i 3⁴ och 4⁴ utgår således dels grunddragen av den fysiska geografin, dels »kulturgeografi med särskild hänsyn till den ekonomiska geografin, varvid även nationalekonomiska grundbegreppen belysas» och dels den översiktliga framställningen av våra nordiska grannländer. Handelslinjens kl. 4 erhåller dock 2 t. varukännedom, vilket kan kompensera en hel del. Den väsentliga skillnaden gäller givetvis den fysiska geografin. Utredningens majoritet anser dock inte att denna brist bör medföra kompletteringstvång vid inträdet på allmänt gymnasium. En minoritet, bestående av ledamöterna Andræ, Elisabeth Dahr, Iverus, Kolmodin, Kärre, Sandberg och Wellander anse däremot, att avsaknaden av kunskaper i fysisk geografi, vilket sedan icke läses på gymnasiet men som förutsättes vara bekant för dess elever, är en så stor brist, att prövning bör äga rum. De anse dock att prövningen bör begränsas till att omfatta *fysisk geografi*.

»Undervisningen i varukännedom har till uppgift att på grundval av vad som inhämtats i kemi och geografi meddela kunskap om de viktigaste handelsvarornas beskaffenhet och framställning och i samband härmed om den geografiska fördelningen av produktion och konsumtion.» Kursfördelningen omfattar »De viktigaste råvarornas förekomst och bearbetning inom industrien. Förevisning och praktisk undersökning av några viktigare handelsvaror. Metoder för bestämning av varors kvalitet. Sammanfattande översikt av de skilda varuslagens produktionsorter och handelsvägar med särskilt beaktande av större handelscentra och samfärdsels huvudvägar. Sveriges ställning i det internationella varuutbytet.» I betänkandet, sid. 128, motiveras utbrytandet av varukännedomen på följande sätt: »Visserligen torde det vara naturligt, att ämnet huvudsakligen utformas som en fortsätt-

ning och avrundning av geografikursen, men understundom torde geografiläraren icke vara kompetent att handhava undervisningen i ämnet. Om ämnet lägges som ett självständigt ämne, torde det bli lättare att lösa lärarfrågan.» Det framgår tyvärr inte vilken utbildning utredningen tänkt sig för dessa lärare. Är det civilekonomer med ek. geografi i examen? Om möjligt bör denna undervisning handhavas av en geograf med utbildning i varukännedom — rätt lagd kan en sådan undervisning skänka ovanligt mycken allmänbildning och öva upp elevernas förmåga att draga slutsatser! En kemist eller tekniker som lärare medför lätt, att de väsentliga geografiska synpunkterna icke bli behörigen tillgodosedda. Det är också mindre lyckligt, då utredningen här ovan skriver »på grundval av vad som inhämtats i kemi och geografi» i stället för »geografi och kemi». Man får en känsla av att utredningen icke helt dragit ut konsekvenserna av sin utmärkta tanke, att varukännedomen skall »huvudsakligen utformas som en fortsättning och avrundning av geografikursen».

I skolorna för maskinteknisk och huslig utbildning har geografiens ställning avsevärt försämrats. I kl. 1—3 är timtalet 2—2—1. Klass 4 saknar både geografi och varukännedom. Målet är detsamma som vid teoretisk realskola. Kursfördelningen i kl. 1 och 2 är samma som i 1⁴ och 2⁴. 3 klassens kurs omfattar »Asien utom Sovjetunionens asiatiska del. Australien och Oceanerna. Sveriges geografi: en kortfattad framställning av vårt lands topografi, dess natur- och kulturgeografiska områden med huvudvikten lagd på näringsliv, naturtillgångar och befolkningsförhållanden.» Handelslinjen har nästan samma kurs, men därtill är anslaget dubbelt så lång tid (2 t.). — Vid inträdet till allmänt gymnasium kräves prövning i *geografi*.

Skolor för kemisk-teknisk utbildning ha samma timtal och kurser som handelslinjen i geografi, men sakna varukännedom. Utredningen föreslår, att vid inträde till allmänt gymnasium prövning skall ske i *geografi*. — Jämför man utredningens ståndpunkt här och vid handelslinjen framgår det tydligt, vilken betydelse utredningen fäster vid varukännedomen ur rent geografisk synpunkt!

Utredningen poängterar, att inträdesprövningarna till allmänt gymnasium mer böra avse den inträdessökandes studieförutsättningar än en i detalj gående kontroll av dennes kunskapsförråd.

IVAR ÅSTRAND.

ENQUÊTE OM LÄROBÖCKERNA

Det P.M. i läroboksfrågan, som 1945 års lärobokskommitté utarbetat, finnes återgivet i Tidning för Sveriges Läroverk nr 9 1946. Då det är av yttersta vikt att lärarnas synpunkter på de nu använda geografiböckerna bliva framförda understrykes här lärobokskommitténs uppmaning till lärarna att framföra kritik och önskemål med angivande av vilka läroböcker, som avses. Följande problem torde särskilt beröras:

Läroböckernas anpassning efter elevernas utvecklingsstadium, lärostoffets mängd, urval och disposition (ex. den regionala indelningen, *namnens betydelse och plats*, avskiljandet av oväsentliga stycken, kursivering och finstil, samarbetandet av läroböckernas olika avsnitt för att få fram de direkta sambanden, samarbetandet av kartor och övrigt illustrationsmaterial med texten), felaktigheter ifråga om innehållet, läroböckernas förhållande till kursplanerna samt språkfel eller dunkel framställning.

Det är vidare av mycket stor vikt att få reda på vad geograflärarna anse vara *väsentligt* i de olika kursavsnitten. För läroböckerna i geografi är ju illustrationsmaterialet av särskilt stor betydelse. Det bör framhållas, om man önskar flera illustrationer och i så fall vilka, vilka ändringar, som kunna behövas i illustrationernas innehåll eller utstyrsel, om illustrationerna kunna anses föråldrade (t.ex. följt flera upplagor), för litet belysande eller för dåligt reproducerade (i ovan nämnda P.M. göres jämförelse med Svenska turistföreningens bilder). Härtill komma synpunkter på bildernas storlek och placering, färgtryck i läroböcker eller särskilda atlaser samt tabellernas ersättande med diagram. Förslag till förbättringar av skolatlaserna böra också lämnas.

Handlingar kunna insändas till red. för Geografiska Notiser, lekt. C. E. Nordenskjöld, Norra Realläroverket, Roslagsgatan 1, Stockholm.

C. E. N.

MEDDELANDEN

<i>Utnämningar från den 1 juli 1944 t.o.m. april 1946.</i>	Fil. lic. K. G. Grytzell, adj. geogr. mat. fys. Katedralskolan, Lund.
Adj. fil. lic. Olga Falk, adj. hist. geogr. h. a. l. g., Malmö.	Fil. mag. Estrid Wikström, adj. geogr. mat. fys. Hvitfeldska läroverket, Göteborg.
Doc. fil. dr E. F. Thermaenius, lektor hist. (föret.) geogr. h. a. l. f. g. Norrmalm, Stockholm.	Fil. kand. och mag. O. F. E. Lundequist,

adj. geogr. biol. h. a. l. f. g. Norrmalm, Stockholm.

Fil. kand. A. F. Wenner, adj. hist. geogr. samrealsk., Solna.

1945.

Fil. lic. G. O. G. Hjulström, adj. geogr. mat. fys. h. a. l. Halmstad.

Doc. fil. dr I. J. F. Elvers, adj. geogr. biol. h. a. l. f. flickor, Södermalm.

Doc. fil. dr C. E. T. Carlsson, lektor hist. (företr.) geogr. försvarets läroverk, Uppsala.

Fil. mag. G. Y. Ternström, adj. mod. hist. geogr. samrealsk. Falköping.

Doc. fil. dr Gerd M. Enequist, lektor hist. geogr. Vasa h. a. l. Göteborg. Erhållit begärt avsked v.t. 1946.

Fil. dr B. E. Forsman, adj. geogr. biol. h. a. l. Nyköping.

Fil. mag. Hilda Linnéa Håkansson, adj. geogr. mat. fys. samrealsk. Falköping.

Fil. lic. K. H. O. Haneklou, adj. hist. geogr. h. a. l. Uddevalla (se nedan!).

Ämnesl. Karin Blomberg, ämnesl. geogr. mat. biol. samrealsk. Mjölby.

Doc. fil. dr C. E. T. A. Nordenskjöld, lektor hist. geogr. (företr.) h. real-lärov. Norrmalm, Stockholm.

Fil. dr K. F. G. Lindgren, lektor geogr. biol. folkskolesem. Karlstad.

Fil. dr O. F. R. Modess, lektor geogr. biol. folkskolesem. Umeå.

Doc. fil. dr L. K. P. Silén, lektor geogr. biol. h. a. l. Boden.

Lekt. fil. dr O. G. E. E. Erdtman, lektor geogr. biol. (företr.) h. a. l. Bromma.

Fil. lic. B. E. A. Eriksson, adj. geogr. mat. fys. samrealsk. Bollnäs.

Fil. lic. K. Y. Nilsson, adj. geogr. biol. h. a. l. f. g. Norrmalm.

Fil. kand. och mag. A. M. P. Urzander, adj. hist. geogr. samrealsk. Alvesta.

Fil. mag. Maud S. Malmer, adj. geogr. biol. samrealsk. Alvesta.

Fil. kand. och mag. Dora Dencker, adj. hist. geogr. samrealsk. Strömsnäsbruk.

1946.

Doc. fil. dr B. J. O. Sörndal, lektor hist. (företr.) geogr. h. a. l. Falun.

Adj. A. B. Edestam, adj. hist. geogr. h. a. l. Karlstad.

Fil. lic. E. O. Johansson, adj. mod. hist. geogr. samrealsk. Karlskoga.

E.o. ämnesl. Emy Hedström, ämnesl. geogr. biol. samrealsk. Nederkalix.

Adj. K. H. O. Haneklou, adj. hist. geogr. h. a. l. Landskrona.

C. E. N.

Geografilärare, som avslutat provår 1945.

Under vårterminen:

E. O. Johansson, F. L.¹ Ge, Mo, Hi.

G. W. Lendin, F. L.³ Ge, Mo, Hi.

B. A. Bruno, F. L.⁴ Ge, Ma, Fy.

A. R. Skeppstedt, F. M.⁴ Ge, B.

G. Samuelsson, F. D.⁵ Ge, Hi.

Eva M. Hyrenius, F. M.⁷ Ge, B.

J. B. G. Johnsson, F. M.⁸ Ge, Ma, Fy.

S. V. Nilsson, F. M.⁸ Ge, Mo, Hi.

Elsa Astrid Larsson, F. M.⁹ Ge, B.

M. H. O. Bengtsson, F. M.¹⁰ Ge, Hi.

Under höstterminen:

B. Rudebeck, F. L.² Ge, B.

T. A. Wickbom, F. D.² Ge, B.

L. A. M. Roswall, F. M.⁴ Ge, Mo, Hi.

Gunnel Malmström, F. M.⁶ Ge, Mo, Hi.

B. O. Olsson, F. M.⁶ Ge, E, Hi.

E. Bolin, F. M.⁷ Ge, Hi.

L. Linnarsson, F. D.⁹ Ge, Hi.

E. Lyttkens, F. M.⁹ Ge, Ma, Fy.

S. A. Kilander, F. M.¹⁰ Ge, B.

J. W.

¹ H. allm. lv. f. g. å Södermalm.

² » reallv. å Norrmalm.

³ » allm. lv. f. f. å Norrmalm.

⁴ » » » i Bromma.

⁵ » » » » Uppsala.

⁶ » » » » Umeå.

⁷ » » » » Lund.

⁸ » » » » Malmö.

⁹ Folkskoleseminariet i Stockholm.

¹⁰ » » » Göteborg.

MEDLEMSFÖRTECKNING ÖVER GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

Uppsvenska kretsen.

- Abrahamsson, Karin, fil. mag., Enskede.
 Afzelius, K., lektor, Sthlm.
 Ahlmann, H. W:son, professor, Sthlm.
 Alexandersson, Sophie-Louise, frk, Ladhäll.
 Alldin, Martina, fil. mag., Norrköping.
 Allmin, Gunvor, fil. mag., Eskilstuna.
 Alsterberg, Eva, fil. mag., Sthlm.
 Ambjörn, J. W., adj., Sthlm.
 Andersson, Anna, frk, Smedjebacken.
 Andersson, Edith, frk, Sthlm.
 Annerholm, Hj., adj., Eskilstuna.
 Arvidsson, Tora, fil. mag., Tranås.
 Axelsson, E., adj., Linköping.
 Berge, Dagmar, ämnesl., Västervik.
 Berger, Alfhild, fil. mag., Kumla.
 Bergren, Ingeborg, ämnesl., Abrahamsberg.
 Berglöf, Karin, adj., Gävle.
 Bergström, H. R., e.o. adj., Traneberg.
 Björzén, J., fil. mag., Västanfors.
 Blom, Dagny, fil. kand., Uppsala.
 Borggård, Karin, fru, Sthlm.
 Bosson, N. Hj., rektor, Tärna.
 Brodow, F., fil. lic., Uppsala.
 Brun, Vendla, ämnesl., Sthlm.
 Bruno, B., fil. lic., Sthlm.
 Brusewitz, N. T., adj., Västervik.
 Brännman, E., fil. lic., Hammarbyhöjden.
 Bååth, Signe, fil. stud., Sthlm.
 Bäckman, S. J., adj., Vaxholm.
 Bävman, Stina, frk, Sthlm.
 Callin, Ruth, ämnesl., Sthlm.
 Carlsson, Margit, ämnesl., Älvsjö.
 Claesson, Tea, rektor, Hallstavik.
 Cliff, Gun, fil. stud., Sthlm.
 Dahl, S., doc., Enskede 5.
 Danholt, C., adj., Norrköping.
 Danielsson, Gerda, frk, Äppelviken.
 De Geer, Ebba, professorska, Sthlm.
 Deurell, Maja, frk, Älsten.
 Durling, Karin, frk, Sthlm.
 Ehrner, Frida, ämnesl., Sthlm.
 Ekbohm, G., fil. mag., Lidingö 1.
 Ekemark, H. V., adj., Uppsala.
 Eklund, N., fil. mag., Gnesta.
 Ekström, T., fil. lic., Sthlm.
 Elofsson, O., fil. dr, Hässleholm.
 Elvius, S., lektor, Västerås.
 Elvers, I., doc., Sthlm.
 Enequist, Gerd., doc., Uppsala.
 Eneroth, Agnes, ämneslär., Lidingö.
 Erdtman, G., lektor, Abrahamsberg.
 Ericsson, G., lektor, Eskilstuna.
 Ericsson, Inga, fru, Nockeby.
 Ewetz, C. E., adj., Sthlm.
 Eydal, A., fil. lic., Sthlm.
 Fahlborg, B., doc., Djursholm.
 Fredman, G., adj., Södertälje.
 Frendin, H., adj., Borlänge.
 Fridén, S., fil. mag., Sigtuna.
 Frisendahl, A., lektor, Sthlm.
 Frostner, Margit, fru, Äppelviken.
 Fröman, I., fil. mag., Sthlm.
 Garland, S. O., lektor, Sthlm.
 Gavelin, Rut, övningsskoll., Sthlm.
 Gellertz, Ruth, ämnesl., Örebro.
 Gazelius, B., lektor, Sthlm.
 Gillberg, B. G., fil. mag., Sthlm.
 Granfelt, H., lektor, Nockeby.
 Granlid, O., adj., Abrahamsberg.
 Gren, N., adj., Örebro.
 Grundström, S., amanuens, Sthlm.
 Gustavsson, Rut, folkskoll., Sthlm.
 Göransson, A., adj., Sthlm.
 Göthe, K. G. V., lektor, Uppsala.
 Hallberg, Agnes, ämneslär., Uppsala.
 Hedberg, Iris, fru, Storängen.
 Hedén, Edith, ämneslär., Gävle.
 Hedenstierna, B., fil. lic., Äppelviken.
 Helgesson, A., fil. lic., Stjärnhov.
 Hemström, Gunhild, fil. mag., Visby.
 Henning, L., fil. mag., Malmköping.
 Herrlin, H. A. C., adj., Sthlm.
Hjulström, F., prof., Uppsala, ordf. i riksfören.

- Hollinger, S. F., tillsyn.lär., Enskede.
 Holm, K.-E., fil. mag., Stjärnhov.
 Holmgren, I., lektor, Sthlm.
 Hoppe, G., doc., Uppsala.
 Hultman, Greta, adj., Sthlm.
 Hydbom, Karin, ämnesl., Sthlm.
 Hägg, Nanny, fru, Sthlm.
 Högbom, I., prof., Sthlm.
 Höjer, T., doc., Djursholm.
 Ingmar, E., adj., Uppsala.
 Isberg, O. F. A. U., lektor, Äppelviken.
 Jalling, Th., ämnesl., Älsten.
 Janse, Maria, ämnesl., Solna.
 Jansson, J. A., adj., Södertälje.
 Johansson, A., fil. mag., Gävle.
 Johansson, H., fil. stud., Sthlm.
 Johansson, N., fil. mag., Eskilstuna.
 Johnselius, H., fil. mag., Sthlm.
 Johnsson, G., fil. mag., Malung.
Johansson, O. H., fil. lic., Södertälje, v. ordf.
 Julén, J., lektor, Örebro.
 Jungner, Kerstin, fil. mag., Ludvika.
 Kjellin, R., fil. mag., Grängesberg.
 Klefbeck, E., adj., Falun.
 Kolmodin, E., fru, Uppsala.
 Kolthoff, G., fil. mag., Sthlm.
 Kraepelin, Alfhild, frk, Sthlm.
 Kraft, A. S., lektor, Sthlm.
 Kristiansson, Anna-Lisa, fil. mag., Hässelby Villastad.
 Kristoffersson, Anna, lektor, Nyköping.
 v. Krusenstjerna, E., fil. lic., Uppsala.
 Lagerstedt, T., fil. lic., Uppsala.
 Lagerström, Signe, bitr. förest., Sthlm.
 Landgren, Gunvor, fil. mag., Södertälje.
 Lang, K. G. H., lektor, Sthlm.
 Larsson, A., fil. mag., Stjärnhov.
 Larsson, Astrid, fil. mag., Örbyhus.
 Larsson, Anna-Lisa, ämnesl., Järna.
 Lemner, A., fil. mag., Gävle.
 Lichte, Karin, ämnesl., Örebro.
 Liljefors, A. W., adj., Sthlm.
 Lindberg, E., e.o. adj., Enskede.
 Lindberg, Elsie, ämnesl., Eskilstuna.
 Lindbäck, E. O., fil. lic., Sthlm.
 Linde, Elsa, ämnesl., Orsa.
 Lindell, T., rektor, Vadstena.
 Lindén, G., fil. mag., Enskede.
 Lindén, O., folkskoll., Linköping.
 Lindgren, Ingrid, ämnesl., Borlänge.
 Lindholm, Elisabeth, rektor, Nyköping.
 Lindroth, C., fil. dr, Djursholm.
 Lindstedt, E., adj., Katrineholm.
 Lindsten, N. S., fil. mag., Sthlm.
 Linnarsson, D., fil. dr, Sthlm.
 Litzén, Ellen, ämnesl., Strängnäs.
 Ljungner, E., doc., Uppsala.
 Lundqvist, G., kartred., Sthlm.
 Lundström, F. J., ämnesl., Sandviken.
 Lyttkens, E., fil. mag., Sthlm.
 Löfgren, E. O., lektor, Sthlm.
 Löndahl, Gertrud, ämnesl., Sthlm.
 Lönnqvist, Lilly, adj., Hallsberg.
 Magnusson, Ingegerd, frk, Partille.
 Mannerfelt, C., doc., Djursholm.
 Mauritzon, J., lektor, Motala.
 Meurling, Elsa, ämnesl., Sthlm.
 Meurling, Gerda, ämnesl., Stocksund.
 Moberg, O. P., fil. lic., Sthlm.
 Molander, Sara, ämnesl., Örebro.
 Montelius, S., fil. mag., Sthlm.
 Montgomery, Caroline, fil. mag., Strängnäs.
 Morén, Ingrid, fil. mag., Sthlm.
 Nannfeldt, Ragnhild, fru, Uppsala.
 Nilsson, Y., adj., Åkeshov.
 Norberg, Dora, ämnesl., Stocksund.
 Nordberg, Eva, fil. mag., Enskede.
 Nordenberg, Saga, fru, Sthlm.
Nordenskjöld, C. E., lektor, Sthlm, ordf.
 Nordqvist, S., adj., Gävle.
 Norlindh, S., lektor, Linköping.
 Norstad, T., ämnesl., Sthlm.
 Näsmark, K. E. J., lektor, Äppelviken.
 Ohlin, Agnes, ämnesl., Norrköping.
 Olausson, Signe, fru, Råsunda.
 Olsson, Eddie, frk, Strängnäs.
 Olsson, O., rektor, Spånga.
 Olsson, O., fil. mag., Katrineholm.
 Ossmer, W., fil. mag., Traneberg.
 Palmér, Ingegerd, ämnesl., Sthlm.
 Pettersson, Minnie, fil. kand., Sthlm.
 Pettersson, R., fil. lic., Norrköping.
 Pettersson, Signe, frk, Äppelviken.
 Quensel, Alice, undervisn.-råd, Sthlm.

- Rehnberg, Ruth, fil. lic., Örebro.
 Repvassa, Kate, ämnesl., Gävle.
 Rudebeck, Ingeborg, fil. mag., Djurs-
 holm.
 Rydefält, Elvi, frk, Sthlm.
 Röchling, Karin, ämnesl., Sthlm.
 Rönnby, E., fil. lic., Sköllersta.
 Samuelsson, G., fil. dr, Uppsala.
 Sandin, J. E., ek. stud., Sthlm.
 Schmidt, Ragnhild, rektor, Eskilstuna.
 Schwartz, Marie-Sophie, frk, Sthlm.
 Skeppstedt, A., fil. mag., Sthlm.
 Smirnoff, Karin, fil. mag., Älsten.
 Smith, Malin, frk, Visby.
 Stark, A., handelsl., Sthlm.
 Stendahl, Greta, frk, Sthlm.
 Stenström, G., fil. mag., Nora.
 Stoltz, E., fil. mag., Sthlm.
 Strandmark, G., rektor, Falun.
 Strömvall, Gurli, ämnesl., Sthlm.
 Ståhlberg, H., fil. lic., Sthlm.
 Sundin, T., Avesta.
 Svedberg, T., folkskoll., Kisa.
 Svenning, E., adj., Strängnäs.
 Svenonius, Hild., ämnesl., Saltsjöbaden.
 Svensson, Ebba, fil. kand., Örebro.
 Svensson, Ester, ämnesl., Lidingö.
 Svensson, R., rektor, Kisa.
 Söderholm, E. D., adj., Enköping.
 Söderlund, A., fil. dr, Sthlm.
 Teiling, E., lektor, Linköping.
 Tenow, C. A., red., Sthlm.
 Thermaenius, E., doc., Sthlm.
 Thordeman, B., kapten, Spånga.
 Thott, Ragnhild, frk, Sthlm.
 Thörn, Elin, ämnesl., Sthlm.
 Thörnblom, D., fil. lic., Box 56, Addis-
 Abeba.
 Tiselius, J. O. E., adj., Sthlm.
 Torgård, S., Linköping.
 Troedsson, G. T., prof., lektor, Djurs-
 holm.
 Träff, Inga, ämnesl., Sandviken.
 Tundal, G., adj., Sthlm.
 Turesson, Svea, ämnesl., Köping.
 Törnqvist, Ellen, fru, Spånga.
 Wadman, Hj., adj., Ludvika.
 Walldén, B., adj., Västerås.
 Wallerius, Astrid, fru, Sthlm.
 Wallin, G. A., fil. mag., Katrineholm.
 Wallin, J. H. E., fil. dr, Sthlm.
 Wallroth, Dagmar, ämnesl., Sthlm.
 Warberg, Marie-Louise, ämnesl., Sthlm.
Weinhagen, A., fil. lic., Stjärnhov, *sekr.*
 Wendin, E. B., fil. lic., Älsten.
**Westin, J., lektor, Sthlm, sekr. i riks-
 fören., Hornsgat. 60.**
 Widman, Ingrid, fil. mag., Uppsala.
 Wik, H., fil. dr, Uppsala.
 Åstrand, I., ämnesl., Sthlm, *kassör*, Göt-
 gatan 87.
 Öhngren, Judit, fru, Sthlm.
 Öhrström, Britta, ämnesl., Smedjebac-
 ken.
 Öster, J., fil. lic., Linköping.
- Norrlandskretsen.*
- Berg, N. T., e. adj., Kiruna.
 Bergstedt, Gerda, adj., Umeå.
 Björkberg, Ingrid, ämnesl., Sundsvall.
 Bording, E., adj., Sundsvall.
 Bucht, Märta, ämneslär., Luleå.
 Bäcklund, Thelma, ämneslär., Lycksele.
 Danell, J., adj., Östersund.
Eriksson, Irma, ämneslär., Östrand, *sekr.*
 och *kassör*, Box 119.
 Gudmarsson, Öllegård, ämneslär., Öster-
 sund.
 Holmvall, Margit, ämneslär., Sundsvall.
 Johannesson, Elin, ämneslär., Hudiks-
 vall.
 Johanson, E., fil. lic., Örnköldsvik.
 Ljungbo, E., rektor, Ånge.
 Malmberg, R., folkskoll., Överkalix.
 Nordberg, Nils, agronom, Fränsta.
 Nordberg, Anna, adj., Luleå.
 Nordenstam, Åke, lektor, Luleå.
 Nordling, Gunnar, folkskoll., Klingsta.
Selvik, Helmer, adj., Sundsvall, *ordf.*,
bitr. skattmästare, Bergsgatan 57.
 Sundelin, P. V., adj., Hudiksvall.
 Thore, S., lektor, Härnösand.
 Wallin, Ingrid, ämneslär., Söderhamn.
 Åkerblom, D., adj., Hudiksvall.

Vänerkretsen.

Agrell, Kerstin, frk, Vänersborg.
 Anstenius, J., adj., Kristinehamn.
 Arbman, S., adj., Sunne.
 Arvika Samrealskola, Arvika.
 Blomberg, Berta, frk, Skara.
 Caesar, Karin, frk, Karlskoga.
 Een, Karin, rektor, Skara.
 Eriksson, Gertrud, e. adj., Kristinehamn.
 Falk, G., adj., Skövde.
 Fernqvist, Nanna, frk, Skara.
 Frösell, Margit, frk, Kristinehamn.
Furuskog, J., rektor, Filipstad, *v. ordf.*
 Gustafsson, Maija, frk, Skara.
 Hallin, G. A. E., adj., Skövde.
 Hellner, Valborg, frk, Skövde.
 Hermansson, Ruth, frk, Skövde.
 Holmberg, J., folkskoleinsp., Kristinehamnns folkskolor.
 Holst, W., lektor, Skövde.
 Hultström, H., rektor, Arvika.
 Håkansson, Linnéa, adj., Falköping.
 Klementsson, A., fil. mag., Kil.
 Lemchen, Maria, frk, Karlskoga.
 Ljusterdahl, E., adj., Arvika.
 Linder, T., adj., Kristinehamn.
 Lindgren, G., lektor, Karlstad.
 Lindbeck, S., adj., Kristinehamn.
 Lundholm, Ingrid, fil. mag., fru, Karlstad.
 Löf, A., adj., Kristinehamn.
 Nilsson, D., lektor, Skara.
 Nygren, C. W., rektor, Skoghäll.
 Ohlsson, Helga, frk, Skövde.
 Persson, Dagmar, frk, Skara.
 Ridelius, K. G., ämnesl., Molkom.
Stolpe, P., lektor, Karlstad, *ordf.*
 Sundén, Alva, frk, Skövde.
 Svanholm, N., adj., Skövde.
 Söderberg, K., adj., Skövde.
Thunberg, Thekla, rektor, Skövde, *sekr.*
 och *kassör*, Drottninggatan 11.
 Thunström, W., adj., Kristinehamn.
 Wiman, E., lektor, Kristinehamn.

Västra kretsen.

Andersson, Astrid, frk, Mölndal.
 Atlestam, P. O., fil. dr, Göteborg.
 Bengtsson, A., folkskoll., Göteborg.
 Berg, E., fil. mag., Göteborg.
 Bergqvist, A., folkskoll., Jönköping.
Björnsjö, N., fil. lic., Göteborg, *sekr.*,
 Skanst. 10.
 Bjurulf, Hj., överlär., Jönköping.
 Bonnesen, S., lektor, Vänersborg.
 Brink, T., adj., Jönköping.
 Brodin, Elsa, lärarinna, Göteborg.
 Carr, Greta, fil. kand., Huskvarna.
 Dalén, L., fil. dr, Göteborg.
 Dreborg, Gunhild, lärarinna, Göteborg.
 Dreilick, Anna, lärarinna, Göteborg.
 Engström, G., folkskoleinsp., Skara.
 Enquist, F., prof., Göteborg.
 Forssblad, Tora, frk, Göteborg.
 Gyberg, Ella, frk, Göteborg.
 Gyllensvärd, Greta, fru, Kungälv.
 Hagnell, A., överl., Göteborg.
Hannerberg, D., doc., Göteborg, *v. ordf.*
 Hannerberg, Edit, fru, Göteborg.
 Hesselén, G., lektor, Göteborg.
 Holm, Holmfrid, frk, Göteborg.
Holm, P., ämnesl., Göteborg, *skattm.*,
 S. vägen 93.
 Hössjer, Ingeborg, fru, Göteborg.
 Ivarsson, Gertrud, lärarinna, Göteborg.
 Johansson, Elsa, frk, Mölndal.
 Johansson, Eva, frk, Göteborg.
 Johansson, Margit, fil. mag., Göteborg.
 Jonasson, O., prof., Göteborg.
 Karlsson, Lilly, lärarinna, Göteborg.
 Kollinius, Anna-Lisa, frk, Halmstad.
 Larholm, E., folkskoll., Göteborg.
 Lidén, Ester, lärarinna, Uddevalla.
 Lind, I., lektor, Göteborg.
 Lundström, A., fil. dr, Jönköping.
 Nordal, Cecilia, fru, Göteborg.
 Nordén, A., fil. mag., Göteborg.
 Nyman, Ebba, frk, Göteborg.
 Ordqvist, O., fil. kand., Göteborg.
 Rynell, B., adj., Göteborg.
 Sterner, B., rektor, Seglora.

Strandell, E. V., fil. lic., Jönköping.
 Ström, Lisa, frk, Göteborg.
**Swedberg, Sven, lektor, Göteborg, ordf.,
 skattm. i riksfören., Laboratorieg. 3.**
 Svensson, Ingrid, ämneslär., Göteborg.
 Söderström, Margit, fru, Göteborg.
 Thornberg, Greta, fru, Göteborg.
 Tingström, E., fil. mag., Göteborg.
 Troëng, Signe, fru, Göteborg.
 Weiler, G., lektor, Jönköping.
 Wilske, G., folkskoll., Göteborg.

Södra kretsen.

Agvald, W., folkskoll., Hälsingborg.
 Berggren, Sonja, fr., Kalmar.
 Bergh, Sonja, fr., Karlskrona.
 Bergdahl, A., adj., Karlskrona.
 Bergsten, K. E., doc., Lund.
 Bjerning, L., fil. lic., Hälsingborg.
 Björnsson, S., docent, Lund.
 Cederholm, Y., fil. lic., Malmö.
 Dalén, Karin, adj., Trälleborg.
 Duse, Lisa, ämneslär., Karlskrona.
 Elgeskog, V., fil. dr, Lund.
 Engvall, J., folkskoll., Malmö.
 Ericsson, J. S., överlär., Sölvesborg.
 Erlandsson, N., adj., Kalmar.
 Eurenus, Märta, fr., Hälsingborg.
 Evers, A., lektor, Malmö, *sekr.*, Davids-
 hallstorg 5.
 Falk-Svärd, Olga, adj., Malmö.
 Flink, H., överlär., Malmö.
 Frennberg, G., fil. mag., Hälsingborg.
 Fridén, M., fr., Malmö.
 Früsing, Hildur, frk, Tomelilla.
 Früsing, Gudrun, frk, Essvik.
 Fridlund, Hj., adj., Limhamn.
 Gasslander, S. O., adj., Lund.
 Granvik, H., lektor, Landskrona.
 Grytzell, K. G., adj., Lund.
 Hammar, A., fr., Limhamn.
 Hansson, H., adj., Hälsingborg.
 Hansson, Sv., adj., Kalmar.
 Holm, Margit, fr., Kalmar.
 Ilien, G., adj., Kristianstad.
 Thorson-Ilien, Augusta, fru, Kristianstad.
 Ingemansson, M., adj., Karlskrona.

Johansson, Arnold, fil. mag., Ludvika.
 Johansson, Axel, adj., Malmö.
 Johansson, E., folkskoll., Malmö.
 Johansson, J., fil. mag., Hässleholm.
 Johnsson, G., folkskoll., Limhamn.
 Jönsson, Ruth, fr., Växjö.
 Jönsson, M. H., folkskoll., Lund.
 Karlsson, K. A., adj., Malmö.
 Krabbe, Astrid, fr., Malmö.
 Lagerstedt, Greta, fil. mag., Lund.
 Larsson, Ingemar, fil. mag., Lund.
 Lindskog, E., fil. dr, Hälsingborg.
 Lindström, H., lektor, Lund.
 Ljungdahl, Hildur, lektor, Lund.
 Lowe, Johan, överlär., Limhamn.
*Lundholm, Tage, tillsyn.-lär., Malmö,
 kassör, Exercisgatan 9.*
 Lundström, A., fil. dr, Jönköping.
 Lägnert, F., fil. mag., Lund.
 Malmborg, G., adj., Karlskrona.
 Malmer, Maud, fil. mag., Alvesta.
 Malmer, Märtha, adj., Kristianstad.
 Malmström, G., adj., Hälsingborg.
Nelson, H., prof., Lund, ordf.
 Neuman, Dagmar, fil. mag., Lund.
 Nilsson, G., adj., Landskrona.
 Nilsson, Lova, fil. mag., Ronneby.
 Nordholm, G., adj., Lund.
 Norfelt, Anna, fr., Hälsingborg.
 Nyman, Greta, fru, Höganäs.
 Olsson, A., adj., Malmö.
 Olsson, E., e.o. adj., Landskrona.
 Olsson, N., adj., Ängelholm.
 Overton, M., fil. lic., Lund.
 Palm, Ebba, fr., Landskrona.
 Pettersson, Karin, fr., Ystad.
 Pettersson, Titti, fr., Svedala.
 Rasmusson, Göta, fr., Hässleholm.
 Richter, H., docent, Lund.
 Rihne, J., överlär., Lackalänga.
 Riis, H., fil. mag., Malmö.
 Rosell, Eva, fr., Klippan.
 Rundquist, G., adj., Växjö.
 Ruuth, Annie, ämnesl., Växjö.
 Ryberg, E., adj., Malmö.
 Rydberg, H., rektor, Östra Grevie.
 Rönnström, Signe, fr., Lund.
 Sandell, A., doc., Malmö.

Sjöberg, S., rektor, Lund.
Sjögren, G., adj., Karlskrona.
Sjövall, Sigrid, fru, Hälsingborg.
Stenervik, S., folkskoll., Malmö.
Sönnermark, Anna, fr., Åstorp.
Vallin, N. H., lektor, Hälsingborg.

Weimarck, Gunhild, fru, Lund.
Vessby, H., adj., Uppsala.
Viberg, C. G., adj., Eslöv.
Wiger, J., lektor, Kalmar.
Wikström, Elmine, fil. mag., Växjö.
Åkerhielm, Margareta, fr., Hässleholm.

KURS I SVERIGES INDUSTRI

I samarbete med Industriens Upplysningstjänst anordnar Geografilärarnas Riksförening i augusti en fortbildningskurs för geografilärare över temat: Svensk industri av i dag. Den kommer att förläggas till Borås med exkursioner till Göteborg, Göta älvdal, Trollhättan och Vänersborg. Tack vare anslag från Industriförbundet kommer kursavgiften att bli synnerligen låg. Närmare meddelande om kursen kommer att under våren utsändas till Föreningens medlemmar.

FILIP HJULSTRÖM.

Nya geografifilmer

kommer Svensk Filmindustris
Skolfilmavdelning till hösten att
kunna presentera för lärarkåren.
I serien

Sveriges geografi

färdiginspelas under sommaren delarna Östergötland, Västergötland och Bohuslän, varjämte en näringsgeografisk film om östersjöfisket är planerad. Dessutom kommer ett antal

Utländska geografifilmer

att omredigeras för svenskt skolbruk. Däribland kan nämnas en synnerligen märklig geografisk-historisk-social film om Förenta Staterna, en film om Argentina, en om Rio de Janeiro samt några filmer till Englands geografi. Slutligen väntas material till geografifilmer från Svensk Filmindustris expeditioner i Sydafrika och Australien samt Skolfilmavdelningens representanter i Etiopien.

Rekvirera *Jubileumskatalogen* från

SVENSK FILMINDUSTRI

SKOLFILMAVDELNINGEN

Postfack

STOCKHOLM 1

FOLKSKOLANS LÄSEBOK

Geografi

II. Europa (utom Sverige).

Utarb. av *Gunnar Engström* och *Gustaf Wilske*.
Inb. kr 3:—, netto för skolor 2:50.

III. De främmande världsdelarna.

Utarb. av *Gunnar Engström*, *Gustaf Wilske* och
Folke Åkesson.
Utkommer inom kort.

HENNING OLSSON OCH IVAR SEFVE:

LAND OCH FOLK

Geografisk läsebok

Del I: Hav och land. Europa.

Inb. kr 5:—, netto för skolor 3:90.

Del II: Asien och Afrika.

Inb. kr 5:—, netto för skolor 3:90.

Del III: Australien och Amerika.

Inb. kr 5:50, netto för skolor 4:40.

JULIA SVEDELIUS:

VÅR HUVUDSTAD

Läsebok om Stockholm

I. För skolornas lägre klasser.

Inb. kr 2:70, netto för skolor 2:10.

II. För folkskolornas högre klasser.

Kart. kr 2:60, netto för skolor 2:—,
klotb. kr 3:20, netto för skolor 2:50.

SVENSKA BOKFÖRLAGET

